

TIMRÅ KOMMUN

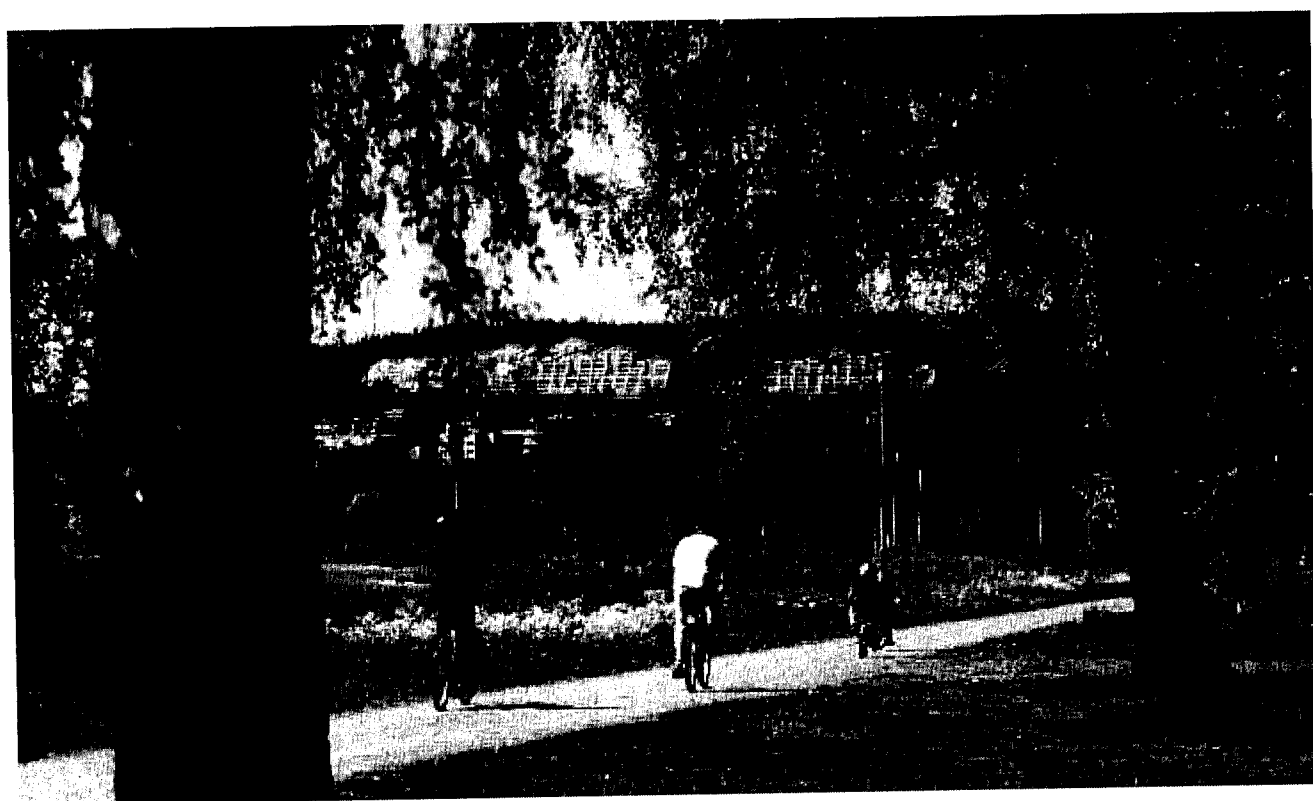
TIMRÅ KOMMUN
Kommunledningskontoret

2015 -10- 15

Dnr.

Dpl.

Folkhälsopolitiskt program 2006 - 2015

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	2
Timrå kommun med livskvalitet, det självklara valet.....	2
Syfte.....	2
Programmets innehåll.....	2
2. Timrå kommuns elva folkhälsomål 2006-2015	3
3. Vad är god folkhälsa?.....	4
Jämlig hälsa	4
Jämställdhet.....	5
4. Andra kommunala styrdokument.....	5
5. Hur når vi målen?	5
Förvaltningarnas ansvar	6
Uppföljning av målen	7
6. Fördjupad beskrivning av folkhälsomålen	7
Mål 1. Delaktighet och inflytande i samhället	7
Mål 2. Ekonomisk och social trygghet	7
Mål 3. Trygga och goda uppväxtvillkor.....	8
Mål 4. Ökad hälsa i arbetslivet	8
Mål 5. Sunda och säkra miljöer och produkter.....	9
Mål 6. En mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård.....	9
Mål 7. Gott skydd mot smittspridning.....	9
Mål 8. Trygg och säker sexualitet och en god reproduktiv hälsa	10
Mål 9. Ökad fysisk aktivitet	10
Mål 10. Goda matvanor och säkra livsmedel.....	11
Mål 11. Minskat bruk av tobak och alkohol, ett samhälle fritt från narkotika och dopning samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande	11
Bilagor	
1. Aktiviteter	12
2. Indikatorer- för uppföljning av folkhälsomålen.....	15
3. Hälsans bestämningsfaktorer.....	19

1. Inledning

Timrå kommun med livskvalitet, det självklara valet

Timrå kommun har antagit elva folkhälsopolitiska mål för att förbättra folkhälsan i Timrå. Målen utgår från de nationellt antagna folkhälsomålen, men de är omarbetade och anpassade efter de förhållanden som råder i Timrå och de synpunkter som kommit från politiker, tjänstemän och andra berörda.

Folkhälsoprogrammet ska ses i sammanhang med Vision 2010 som fastställts av kommunfullmäktige. Det innebär att livsmiljö och livskvalitet ska prägla kommunen och att människan och miljön ska komma i första hand. Målet är att kommunen ska utvecklas till ett hållbart samhälle ur ekologisk-, social- och ekonomisk synpunkt.

Syfte

Folkhälsoprogrammet är ett led i arbetet mot en bättre folkhälsa. Programmet visar vilka mål kommunen har och ska vara vägledande inför politiska beslut och förvaltningsarnas arbete. **Den övergripande visionen är att skapa samhällliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen.**

Vision: att skapa samhällliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen.

Programmets innehåll

För att ge en bild av vilka de elva folkhälsomålen är beskrivs de mycket kortfattat i början av dokumentet. Därefter kommer en beskrivning av vad folkhälsa innebär och på vilket sätt kommunen ska arbeta för att följa upp och genomföra målen. Slutligen kommer en fördjupad beskrivning av de elva målområdena.

2. Timrå kommuns elva folkhälsomål 2006-2015

- 1. Delaktighet och inflytande i samhället**
- 2. Ekonomisk och social trygghet**
- 3. Trygga och goda uppväxtförhållanden**
- 4. Ökad hälsa i arbetslivet**
- 5. Sunda och säkra miljöer och produkter**
- 6. En mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård**
- 7. Gott skydd mot smittspridning**
- 8. Trygg och säker sexualitet och en god reproduktiv hälsa**
- 9. Ökad fysisk aktivitet**
- 10. Goda matvanor och säkra livsmedel**
- 11. Minskat bruk av tobak och alkohol, ett samhälle fritt från narkotika och dopning samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande**

3. Vad är god folkhälsa?

Världshälsoorganisationen, WHO definierade 1946 begreppet hälsa som "ett tillstånd av fullständigt fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande och ej endast frånvaro av sjukdom eller svaghet". Med folkhälsa menas den sammanfattade hälsan i en befolkning. Folkhälsan beskriver hur stor andel av befolkningen som drabbas av olika sjukdomar och skador och hur hälsan fördelar sig i befolkningen. Stora hälsoskillnader mellan olika befolkningsgrupper, åldersgrupper och mellan olika geografiska områden är ett tecken på brister i folkhälsan.

God hälsa behöver inte vara detsamma som frånvaro av sjukdom eller funktionshinder. Många människor lever ett gott liv trots livslånga sjukdomar. Med hjälp av anpassade levnadsvanor och tekniska lösningar kan de leva ett liv med god hälsa. Samtidigt kan den som är frisk i medicinsk mening känna smärta och uppleva nedsatt livskvalitet.

Forskning om god hälsa visar att tre faktorer har stor betydelse. Vi behöver känna att livet är begripligt, det vill säga att vi kan förstå det som är svårt eller obehagligt. Vi behöver också uppleva att vi har resurser för att ta itu med det svåra eller oväntade. Det kan vara våra egna förmågor och resurser i omgivningen, i skolan, på jobbet eller i familjen som bidrar till att vi finner livet hanterbart. Till sist behöver vi känna att livet har en mening, som gör att det är värt att ta itu med problem eller utmaningar.

Sverige har i stort sett en god folkhälsa. Medellivslängden har under 1900-talet ökat med omkring 25 år. Vi har fått bättre hygien, bättre kost, bättre bostäder och mindre riskabla arbetsförhållanden. Spädbarnsdödligheten tillhör de lägsta i världen. Dessa förbättringar i människors hälsa har åstadkommit genom breda samhällsförändringar och inte främst genom medicinska insatser. Men samtidigt som förbättringar skett ser man en stor försämring när det gäller psykisk ohälsa, som till exempel oro, sömnbesvär och ångslan. En ohälsa som framförallt drabbar kvinnor.

Jämlik hälsa

Det senaste årtiondet har ojämlikheten i hälsa i Sverige uppmärksammas. Bland annat lever män och kvinnor med lång utbildning i genomsnitt åtta år längre med full hälsa än personer med kort utbildning. De människor som

Att främja hälsa är att hushålla väl med mänskliga och ekonomiska resurser.

Förbättringar i människors hälsa har åstadkommit genom breda samhällsförändringar.

Lång utbildning ger längre livslängd med full hälsa

redan har goda förutsättningar och en god hälsa har lättare att ta till sig hälsoinformation, men för grupper som har den sämsta hälsan är information sällan effektiv.

Det finns ett tydligt samband mellan kulturkonsumtion och bättre hälsa. Alla oavsett funktionsförmåga, ålder, kön, utbildning eller födelseort bör ges en reell tillgång till kulturaktiviteter som är hälsofrämjande.

Jämställdhet

Det finns tydliga hälsoskillnader mellan könen. Kvinnor drabbas av fler långvariga sjukdomar och blir i större utsträckning sjukskrivna. Särskilt ensamstående mödrars hälsoläge har försämrats i förhållande till andra grupper under den senaste tioårsperioden. Män drabbas i större utsträckning av skador och sjukdomar som leder till död i förtid. Olika roller, normer och värderingar på arbetsmarknaden, i samhällslivet och i familjelivet torde bidra till denna fördelning.

Det finns hälsoskillnader mellan könen.

4. Andra kommunala styrdokument

Mål och strategier som påverkar folkhälsa finns också i andra kommunala och regionala styrdokument. Exempel på hälsofrämjande åtgärder finns att hämta i det Brottsförebyggande programmet, Vision 2010, Agenda 21, Miljöplanen 2001-2010, Handikappolitiska programmet för Timrå - Agenda 22, Handlingsplanen för astma, allergi och annan överkänslighet hos barn och ungdom, Alkohol- och drogpolitiska programmet och de Regionala miljömålen. De kommunala styrdokumenterna ska komplettera varandra. Det innebär att viktiga målområden som återfinns i andra program inte har behandlats i detalj i detta.

5. Hur når vi målen?

Med tanke på hur många förhållanden i samhället som påverkar våra individuella möjligheter att nå god hälsa är det lätt att förstå att det inte finns en enskild myndighet eller organisation som ensam kan ansvara för folkhälsoarbetet. Folkhälsoarbetet bör därför ske på flera olika nivåer i samhället. För arbetet mot en bättre folkhälsa krävs engagemang bland alla medborgare, men kommunen har ett viktigt ansvar att aktivt arbeta för att skapa förutsättningarna för en bättre hälsa. Folkhälsoarbetet är redan idag involverat i mycket av det kommunen arbetar med dagligen.

Folkhälsoarbetet bör ske på flera olika nivåer i samhället.

Den här planen är bara ett av flera verktyg för att nå en god folkhälsa. Det viktigaste arbetet sker ute i verksamheterna och när beslut fattas. Det finns två inriktningar i folkhälsoarbetet som båda är viktiga. Dels ett förebyggande arbete där risker undanröjs genom sjukdoms- och skadeförebyggande arbete och dels ett hälsofrämjande arbete, där det skapas mer av det som håller oss friska.

Samverkan och resurser för genomförande av programmet sker med nuvarande organisation; miljö- och folkhälsoberedningen, som består av 10 politiker från samtliga nämnder. De stödjer samverkan, samsyn och får miljö- och folkhälsoperspektivet att genomsyra arbetet i nämnder och förvaltningar tillsammans med folkhälsoarbetsgruppen, som består av tjänstemän från alla nämnder och en hälsoplanerare från landstinget. Arbetet leds av utvecklingssamordnaren på kommunledningsförvaltningen. Samarbete förs med landstinget via skolhälsovården, tandvård för barn och ungdomar samt funktionshindrade via kommunens särskilda boendeformer och hemvård. Samverkan sker med länsstyrelsen, kommunförbundet, Apoteket, föreningsliv och andra berörda organisationer.

Förvaltningarnas ansvar

Ansvar för arbetet mot en bättre folkhälsa vilar på flera olika förvaltningar, vilket innebär att de som har uppgifter eller bedriver verksamhet som påverkar folkhälsan också ska ta hänsyn till vilka effekter deras arbete har.

Varje nämnd ska i sin verksamhetsplan redovisa på vilket sätt de avser att arbeta för att folkhälsomålen ska uppnås. Alla nämnder är inte direkt berörda av samtliga mål och det är inte heller aktuellt för varje nämnd att aktivt jobba mot alla mål samtidigt. Därför kan varje nämnd välja att prioritera och mer aktivt arbeta mot några av de elva övergripande målen. Alla nämnder har dessutom möjlighet att utifrån sin verksamhet sätta upp delmål. Utifrån målen och delmålen kan sedan nämnderna utforma och ange konkreta åtgärdsförslag inom respektive ansvarsområde. Förslagen tas upp i verksamhetsplaner samt i budgetarbetet och genomförs i den löpande verksamheten. Inför större politiska beslut ska hälsokonsekvensbedömningar följa med beslutsunderlaget och för detta ska en mall läggas ut på intranätet.

För att visa exempel på arbete som främjar folkhälsan har aktiviteter som pågått eller pågår beskrivits i bilaga 1.

Folkhälsoarbetet är dels hälsofrämjande och dels förebyggande.

Genomförande sker med nuvarande organisation.

Utifrån mål/ ev. delmål ska varje nämnd utforma och ange konkreta åtgärdsförslag som genomförs inom respektive ansvarsområde.

Uppföljning av målen

Med utgångspunkt från folkhälsoplanens mål ska regelbundna uppföljningar genomföras och resultat redovisas. Därigenom ska man på ett överskådligt sätt kunna se om kommunen är på väg mot en bättre folkhälsa. Uppföljningen ska ske via folkhälsoarbetsgruppen till miljö- och folkhälsoberedningen. Ett välfärdsbokslut redovisas årligen i kommunens ekonomiska bokslut. I välfärdsbokslutet ska en uppföljning via folkhälsoprogrammet redovisas. Uppföljningen ska ske genom mätning av indikatorer. På så sätt kan en bild av folkhälsosituationen tas fram och förändringar från tidigare år kan ses. Exempel på indikatorer för uppföljning av planen redovisas i bilaga 2.

Uppföljning av folkhälsoprogrammet ska ske via indikatorer som visar på effekterna av folkhälsoarbetet.

6. Fördjupad beskrivning av folkhälsomålen

Istället för att utgå från sjukdomar och ohälsa utgår de övergripande målen från hälsans bestämningsfaktorer. Med detta menas att målen tar fasta på faktorer i samhällets organisation och människors levnadsförhållanden som bidrar till hälsa och ohälsa. Det mesta som påverkar hälsan finns i människors vardagsmiljö. Poängen är att målen går att påverka genom politiska beslut och samhällsinsatser. Se skiss över Hälsans bestämningsfaktorer i Bilaga 3.

11 Folkhälsomål

Mål 1. Delaktighet och inflytande i samhället

Timrå kommun skall motverka mobbning och diskriminering. Ett aktivt arbete för jämställdhet, etnisk mångfald och social integration ska prioriteras. Inför politiska beslut bör ungdomars synpunkter komma fram i högre grad.

Mål 1. Delaktighet och inflytande i samhället

Alla ska ges utrymme att använda hela sin förmåga att växa och utvecklas i en gemenskap. Olika värderingar och åsikter ska respekteras.

Mål 2. Ekonomisk och social trygghet

Timrå kommuns målsättning är att bedriva en rättssäker myndighetsutövning genom en helhetssyn på individen, verklighetsförankring och tro på människans egen förmåga. I kommunens verksamhetsmål är det en självklarhet med trygghet att bo och leva i Timrå.

Mål 2. Personlig, ekonomisk, social och kulturell välfärd

Många medborgare mår psykiskt- och fysiskt dåligt p.g.a. olika situationer, som har med ekonomi att göra. Klassklyftorna ökar. Barn som växer upp med arbetslösa eller ensamstående föräldrar har inte samma standard förbättring. Ökad jämställdhet mellan kvinnor och män avseende yrkesval är nödvändigt för att utjämna skillnader i bl.a. lönevillkoren.

En satsning på personer med utländsk bakgrund bör prioriteras liksom ungdomars möjlighet till arbete och egen försörjning.

Våld inom familjen har uppmärksammats och har därför blivit en viktig del i programmet. Våld mot kvinna utövas oftast av den hon lever/levt tillsammans med i sitt hem, vanligast en man. Mäns våld mot kvinnor har direkta och negativa konsekvenser för de barn som lever i familjen. Många av dessa barn är själva utsatta för fysiskt våld och/eller sexuella övergrepp. En separation mellan föräldrarna innebär sällan att pappan ändrar sitt beteende. Om barn misshandlas eller far illa ska detta anmälas till socialnämnden. Till stöd finns olika nätverk samt föreningar där samverkan kan ske t.ex. brottsofferjouren, manscentrum, Sundsvalls kvinnojour och ROKS (riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer)

Mål 3. Trygga och goda uppväxtvillkor

Den ökande psykiska ohälsan bland barn och ungdomar ska uppmärksammas särskilt liksom utvecklingen av barns och ungdomars levnadsvanor. Genom insatser som påverkar familje- och skolförhållanden ska barns och ungdomars hälsa främjas och skillnader i uppväxtvillkor utjämnas. Tyngdpunkten ska läggas på att förbättra de sociala villkoren för barnfamiljer, förstärka barnomsorgen och utveckla hälsofrämjande skolor. Hälsofrämjande insatser under förskoleåldern är viktiga åtgärder för att bryta utvecklingen mot en försämrad psykisk hälsa.

Mål 4. Ökad hälsa i arbetslivet

Timrå kommun ska skapa arbetsplatser där människor trivs, utvecklas och skapar mervärde. Timrå kommun som arbetsgivare ska vara som ett gott föredöme för andra arbetsplatser inom kommunen genom att medge en hög grad av delaktighet, inflytande, kompetensutveckling och ansvar för varje medarbetare.

Mäns våld mot kvinnor har negativa konsekvenser för berörda barn.

Samverkan sker i föreningar och olika nätverk.

Mål3. Trygga och goda uppväxtvillkor

Mål 4. Ökad hälsa i arbetslivet

Ett viktigt mål är att anställda ska kunna avsluta ett yrkesverksamt liv med bibehållen hälsa.

Mål 5. Sunda och säkra miljöer och produkter

Målet mot sunda och säkra miljöer ska ses i sammanhang med Timrå kommuns miljömål och kravet på ett ekologisk hållbart samhälle.

Kommunen ska långsiktigt sträva mot att förbättra luftkvaliteten.

En säker trafikmiljö ska skapas genom bra samhällsplanering, säkra gång- och cykelvägar samt god snöröjning och sandning.

Buller är ett utbredd problem som bl. a orsakas av E4:ans trafik, flygplatsen samt industrin. Kommunen ska sträva mot att antalet människor som exponeras för buller minskar.

I Sverige orsakar radon i byggnader varje år cirka 500 dödsfall i lungcancer. I Timrå har förhöjda risker för markradon konstaterats i några områden. Kommunen ska bistå med information och underlätta för den som vill mäta radon i sin bostad.

Mål 6. En mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvården har en nyckelroll i folkhälsoarbetet genom sin specifika kompetens, auktoritet, breda kunskap och stora kontaktyta gentemot befolkningen. Kommunen berörs bl.a. genom tandvård, skolhälsovård och äldreomsorg.

Mål 7. Gott skydd mot smittspridning

Sverige har en gynnsam situation när det gäller spridning av smittsamma sjukdomar, men i takt med den ökade internationaliseringen och utbytet av varor och tjänster mellan länder måste beredskapen mot spridning av smittsamma sjukdomar behålla en hög nivå. Genom förebyggande insatser ska ett gott skydd mot smittspridning bibehållas.

Mål 5. Sunda och säkra miljöer och produkter

Förbättra luftkvaliteten.

En säker trafikmiljö ska skapas.

Minska människors exponering för buller.

Minska halten radon i bostäder och offentliga lokaler.

Mål 6. En mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Mål 7. Gott skydd mot smittspridning

Mål 8. Trygg och säker sexualitet och en god reproduktiv hälsa

Möjligheten till trygg och säker sexualitet är grundläggande för individens upplevelse av hälsa och välbefinnande. Kommunen ska värna om de framsteg som gjorts inom områden som t.ex. sex- och samlevnadsundervisning.

Könssjukdomar, speciellt klamydia, ökar i de yngre åldrarna i Timrå kommun. Det förebyggande arbetet måste därför fortsätta att bedrivas på en hög nivå.

Barn- och ungdomar har rätt till sexualkunskap. För att svara mot flickors och pojkars olika behov och förutsättningar måste sex- och samlevnadsundervisningen innehålla ett köns- och genusperspektiv. Undervisningen ska kunna bemöta hetero-, homo-, bi-, och transsexuella ungdomars frågor och funderingar. Den ska ta hänsyn till etnisk, kulturell och religiös tillhörighet och/eller ev. funktionsnedsättning. Sexuella trakasserier och sexuellt språkbruk är ett problem på många skolor och måste förebyggas.

Mål 9. Ökad fysisk aktivitet

Fysisk aktivitet som alla kan delta i är en förutsättning för en god hälsa. Forskning visar på motionens förebyggande effekt på övervikt och högt blodtryck. Särskilt oroande är att fetma och övervikt ökar även bland barn och ungdomar. Ökad fysisk aktivitet för barn och ungdomar är viktigt. Därför bör platser för spontan lek och idrott i anslutning till skolor och bostadsområden öka. Det bör finnas säkra gång- och cykelvägar till respektive skola och fritidsaktivitet, vilket kan minska biltransporter via föräldrar och öka barnens dagliga motion.

Fysisk aktivitet följer sociala mönster och är kopplad till livsstil och levnadsvanor. Friluftsliv är ett av de vanligaste formerna för fysisk aktivitet i Sverige.

En förutsättning för ökad fysisk aktivitet är att människor vågar vara ute på kvällstid. Samhället ska planeras så att brott förebyggs och det ska ge ökad trygghet och säkerhet för boende och andra som vistas där.

Mål 8. Trygg och säker sexualitet och en god reproduktiv hälsa

Förebyggande arbete måste bedrivas på en hög nivå.

Mål 9. Ökad fysisk aktivitet

Ökad fysisk aktivitet för alla.

Mål 10. Goda matvanor och säkra livsmedel

Goda matvanor och säkra livsmedel är en förutsättning för en god hälsoutveckling hos hela befolkningen. Maten och våra matvanor påverkar vår hälsa, men fungerar också som kulturbärare, mötesplats och en källa till njutning.

Kvinnor äter mer hälsosamt än män, men lider i högre grad än de av ätstörningar som anorexi och bulimi. Överkänslighet mot födoämnen förekommer oftare hos barn än hos vuxna. En säker och heltäckande livsmedelsmärkning är av största betydelse för människor med födoämnesallergi eller överkänslighet.

Skolan ska bl.a. genom idrott och hälsa samt hem- och konsumentkunskap grundlägga en långsiktigt hälsofrämjande livsstil. Kommunen ansvarar för lunch till förskolebarn, skolbarn och gymnasieungdomar samt kost till äldre- och funktionshindrade som bor i särskilda boendeformer. Kvinnor och män med utvecklingsstörning och en del av dem som har psykiska funktionshinder kan ha behov av att få stöd till goda matvanor. Det gäller i vissa fall även äldre kvinnor och män.

Mål 11. Minskat bruk av tobak och alkohol, ett samhälle fritt från narkotika och dopning samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande

Dryckesmönstret har förändrats i Sverige sedan tillgängligheten ökade och nya införselregler började gälla. Totalt har konsumtionen av alkohol ökat i Sverige och det är oroväckande. Alkohol ska inte förekomma i trafiken, på arbetsplatsen, under graviditeten eller bland barn och ungdomar under 18 år. Alkoholen är ofta inkörsport till bl.a. rökning och narkotikamissbruk.

Bruk av beroendeframkallande medel och överdrivet spelande kan leda till ohälsa. Ett ökat fokus på dessa faktorerers effekter och inbördes kopplingar behövs.

Timrå kommun ska sträva mot att minska vuxnas tobaks-, alkohol- och drogmissbruk. Bland barn och ungdomar ska användning av tobak, alkohol eller andra droger förebyggas. Åtgärder mot skador p.g.a. tobak, alkohol och spel är nödvändiga för att det ska gå att nå det övergripande målet för folkhälsan.

Mål 10. Goda matvanor och säkra livsmedel

Stöd till goda matvanor.

Mål 11. Minskat bruk av tobak och alkohol, ett samhälle fritt från narkotika och dopning samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande

Förebyggande arbete för minskat bruk av tobak, alkohol och droger.

Bilaga 1**Aktiviteter**

Bilagan ska ses som exempel på aktiviteter som pågår eller som kan genomföras för att nå folkhälsomålen för Timrå kommun.

Mål 1, Delaktighet och inflytande i samhället

1. Projektet "Friskare ungdom i Timrå" där ungdomar varit med och utvärderat projektet via enkäter.
2. Bland annat Timrå gymnasium och Sörbergeskolans elevråd arbetar brottsförebyggande utifrån förslag från brottsförebyggande rådets arbetsutskott.
3. Barn och ungdomsberedningen.
4. Handikappolitiska programmet, Agenda 22, baserat på FN:s standard regler för delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning. Tillgänglighet och ökad medvetenhet är de viktigaste punkterna. Via Kommunala Handikapprådets handikapporganisation sker samråd innan åtgärder utförs i nämnderna.

Mål 2, Ekonomisk och social trygghet

1. Samverkan med arbetsförmedlingen och Veksa.nu, som arbetar för att arbetssökande kommuninnevånare, ska komma in på eller återvända till arbetsmarknaden. Att ha ett arbete som man trivs med innebär för de flesta en ekonomisk och social trygghet som många gånger är avgörande för hälsan. På Veksa.nu arbetar man utifrån långsiktiga och varaktiga lösningar som är individens egna.
2. Söråkers Folkets Hus fungerar som en stödjande miljö för alla grupper i samhället genom god psykosocial miljö, delaktighet och inflytande i samverkan med frivilliga organisationer och informella grupper. Att främja sociala nätverk främst för utsatta grupper och områden ses som en viktig folkhälsofråga. Jämlikhetsfrågor genomsyrar hela verksamheten.
3. Ett framgångsrikt instrument som har använts en kortare tid för analys är Brott på karta. Önskvärt är att detta kan användas igen med hjälp av polismyndigheten.

Mål 3, Trygga och goda uppväxtvillkor

1. Samverkan med landstingets barnavårdscentraler, BVC.
2. Projektet VITS (Vardagsnära Insatser för Tydlig Samverkan), hälsofrämjande insatser för neuropsykiatriskt funktionshindrade barn och ungdomar i samverkan med landstingets barnpsykiatriska verksamhet samt Pedagogiska Institutet i Härnösand. Attention är deras stödförening.

3. Barn- och ungdomspolitiska programmet.

4. Idrottsgymnasiet

Mål 4, Ökad hälsa i arbetslivet

1. Kommunen har två anställda personalstrateger och är ansluten till företagshälsovården. Verka för att övriga arbetsgivare aktivt arbetar för en ökad hälsa i arbetslivet.
2. Alla anställda får bidrag med 500 kr/år om de ägnar sig åt friskvårdsaktiviteter som t.ex. gym, simhallsbad eller liknande till minst den summan.
3. Övriga t ex: självstyrande grupper, rotationstjänstgöring, mental träning, ledarskapsutveckling och flexibla arbetstider.

Mål 5, Sunda och säkra miljöer och produkter

1. Bostadsområden med miljöhus.
2. Vid upphandling av skolskjutsar, färdtjänst och lokaltrafik ställs krav på alkoholås, "bilbälten" i alla bilar, miljöklassning av fordon och internutbildning av chaufförer utifrån arbetsuppgiften avseende olika funktionshinder och bemötande av berörda personer m.m.

Mål 6, En mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård

1. Webbaserade hälsosamtal påbörjas från förskoleklass, klass 4, 7 och på gymnasinivå utifrån hälsoenkäten som eleverna/föräldrarna fyller i själva.
2. Kommunen bedriver förebyggande och hälsofrämjande arbete inom skol- och företagshälsovård. Fysisk aktivitet på recept, d.v.s. lämplig motion, kan ges via företagshälsovård samt stöd avseende den psykosociala arbetsmiljön.
3. Kommunens tjänst som utvecklingsamordnare för hälsofrämjande-, brottsförebyggande- och handikappolitiskt arbete, baserat på FN:s standardregler för delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning.
4. Konsumentrådgivningen samarbetar med BVC i föräldrautbildningen.

Mål 7, Gott skydd mot smittspridning

1. Information till ungdomar om sexuellt överförbara sjukdomar sprids via kommunen i skolornas sex- och samlevnadsundervisning och via landstinget på ungdomsmottagningarna.

2. Miljö- och byggkontoret utövar tillsyn över hantering av livsmedel som saluförs till allmänheten bl.a. vid marknader och inom handel och restaurang liksom servering vid skolor och äldreboenden.
3. Vid planering av olika typer av avloppsanläggningar medverkar miljö- och byggkontoret för att undvika smittspridning från avloppsvatten. I tillsynen beaktas placeringen av avloppsanläggningen i förhållande till vattentäcker och ytvatten.

Mål 8, Trygg och säker sexualitet och en god reproduktiv hälsa

1. Kompisgrupper och samverkan via elevråd.
2. Ungdomsmottagning.

Mål 9, Ökad fysisk aktivitet

1. Timrå kommuns naturskyddsområden t.ex. Deltat och Åstön används av många för ett aktivt friluftsliv.
2. Tätortsnära attraktiva rekreationsområden ses över.
3. Kommunen planerar för att öka antalet gång och cykelvägar bl. a till alla skolor och motionsanläggningar för att barn och ungdomar själva ska kunna gå och cykla till sina aktiviteter.
4. Kommunen tar fram kartor över promenadvägar och stigar runt bostadsområden.

Mål 10, Goda matvanor och säkra livsmedel

1. Miljö- och byggkontoret bedriver livsmedelstillsyn på butiker, restauranger och andra serveringsställen.

Mål 11, Minskat bruk av tobak och alkohol, ett samhälle fritt från narkotika och dopning samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande

1. Projektet "LUST" (Lokalt Utvecklingsarbete- och Strategi för drogförebyggande verksamhet i Trygga miljöer), f.d. "Mobilisering mot droger för ungdom".
2. Timrå kommun köper tillsynstjänst via Alkoholenheten, Sundsvalls kommun.
3. Tillsynsansvaret för tobaksförsäljning i butik, kiosker och restauranger ligger på miljö- och byggkontoret genom ansvarig miljöinspektör.

Bilaga 2

Indikatorer- för uppföljning av folkhälsomålen

Bilagan beskriver indikatorer som kan användas för att följa upp folkhälsomålen.

Mål 1, Delaktighet och inflytande i samhället

1. Andelen unga vuxna 18- 24 år, arbetslösa och personer med utländsk bakgrund som deltar i allmänna val.
2. Andelen i befolkningen med minst gymnasiekompetens.
3. Antal medlemmar i föreningar uppdelat på kvinnor/män.
4. Jämställdhetsindex (jämför kommuner eller län med varandra när det gäller skillnader mellan kvinnor och män).
6. Andel arbetslösa.

Mål 2, Ekonomisk och social trygghet

1. Andelen män som årligen tar ut föräldraförsäkring och antalet uttagna dagar bland dem.
2. Antal budget och skuldrådgivningsärenden per år hos kommunens konsumentrådgivare.
3. Antal arbetslösa som årligen är i arbetsmarknadsåtgärd eller Veksa.nu i förhållande till det totala antalet arbetslösa.
4. Antal fall av misshandel mot kvinnor där gärningsmannen är bekant med offret.
5. Antal anmälda brott samt våldsbrott i kommunen.
6. Antal deltidsanställda i kommunen som under året erhållit en heltidstjänst uppdelat på kvinnor respektive män.
7. Antal nyanställda under året med utländsk bakgrund.
8. Antal ungdomar som beretts arbete, praktik eller utbildning i kommunen.

Mål 3, Trygga och goda uppväxtvillkor

1. Andel elever fördelad på kön med gymnasiebehörighet i årskurs 9.

2. Antal anmälda fall till socialtjänsten om barn som far illa eller riskerar att fara illa.

Mål 4, Ökad hälsa i arbetslivet

1. Ohälsotalet i Timrå kommunen. Mäts via Försäkringskassans årliga statistik och inkluderar sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning och förtidspension.
2. Antal incidenter i kommunens verksamhet som redovisas till personalstrategerna.

Mål 5, Sunda och säkra miljöer och produkter.

1. Antal färdtjänstberättigade.
2. Antal skaderegistrerade inom Timrå kommun enligt akutmottagningar och vårdcentraler.
3. Antal simkunniga i årskurs 3.
4. Antal fallolyckor per år.
5. Halter av kvävedioxid, marknära ozon och partiklar.

Mål 6, En mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård

1. Tandhälsan för barn och äldre.
2. Skolsköterskornas antal genomförda webbaserade hälsosamtal som följs upp och utifrån dem utförda riktade insatser.

Mål 7, Gott skydd mot smittspridning

1. Förekomst av E- colibakterier vid officiell provtagning av dricksvatten.
2. Andelen provtagna strandbadvatten som uppnår kvalitetskraven enligt Naturvårdsverkets föreskrift NFS 1996:6.

Mål 8, Trygg och säker sexualitet och en god reproduktiv hälsa

1. Antal oönskade tonårsgraviditeter.
3. Sexuellt överförda sjukdomar i ungdomsgruppen.

Mål 9, Ökad fysisk aktivitet

1. Antal föreningar som är aktiva i nätverket FYSS/FaR®.
2. Andel i befolkningen med låg fysisk aktivitet d.v.s. mindre än 1 timme per vecka.

Mål 10, Goda matvanor och säkra livsmedel

1. Andelen med goda matvanor på kommunnivå mäts via landstingets "Liv och Hälsa enkät".
2. BMI (Body Mass Index = vikt) värden på barn: ska mätas på förskoleklass, klass 4 och 7 via skolsköterskor.
3. Tillbudsrapportering avseende matallergi.
4. Andel livsmedelsprovtagningar där resultatet är tjänligt.

Mål 11, Minskat bruk av tobak och alkohol, ett samhälle fritt från narkotika och dopning samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande

1. Alkoholkonsumtionen följs via försäljningsstatistik.
2. Antal dödsfall i alkoholrelaterad sjukdom.
3. Antal fall av rattfylleri.
4. Andel elever som brukar alkohol och/eller andra droger, dagligröker och/ eller snusar i årskurs 9 och årskurs 2 på gymnasiet.
5. Andel gravida kvinnor som röker.
6. Andel kvinnor och män i befolkningen som dagligen röker och/eller snusar.
7. Antal anmälda brott mot narkotikastrafflagen i Timrå.
8. Antalet kända spelmissbrukare.

